

Nr 372.

Godkänd av första kammaren den 12 juni 1918.
Godkänd av andra kammaren den 12 juni 1918.

*Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl.
Maj:ts proposition angående anslag till rikets allmänna
kartverk ävensom en i ämnet väckt motion.*

(Jordbruksutskottets utlåtande nr 120.)

Till Konungen.

I en till riksdagen den 26 februari 1918 avlåten proposition, nr 373, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen

1:o.

att

dels godkänna de av chefen för jordbruksdepartementet framlagda förslagen till avlöningsstat och övergångsstat för den civila personalen vid rikets allmänna kartverk, att gälla från och med år 1919;

dels förklara, att för åtnjutande av de i samma stater upptagna avlöningsförmåner skola gälla de för dylika förmåner å den nuvarande staten stadgade villkor och bestämmelser med de av departementschefen tillstyrkta ändringar och tillägg;

dels förklara, att den, som med eller efter ingången av år 1919 tillträder ordinarie befattning å kartverkets avlöningsstat, skall vara pliktig underkasta sig de för avlöningsförmånernas åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser samt att den innehavare av ordinarie befattning vid kartverket, vilken icke före den 1 december 1918 anmäler, att han vill övergå till ny stat och underkasta sig de för avlöningsförmåner enligt densamma stadgade villkor och bestämmelser, och vilken ej heller kan lagligen därtill förbindas, skall varda bibehållen vid de enligt dit-

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 14 saml. 124 häft. (Nr 372.)

1

tills gällande stat honom tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föränledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit honom;

dels ock höja de under anslagstiteln »rikets allmänna kartverk» å ordinarie stat under nionde huvudtiteln uppförda särskilda anslag, nämligen:

bestämda anslaget från	kronor 167,920: —
med	» 38,525: —
till	» 206,445: —
förslagsanslaget från	» 28,580: —
med	» 875: —
till	» 29,455: —
samt reservationsanslaget från	» 144,300: —
med	» 57,500: —
till	» 201,800: —

2:o.

att för diverse behov vid rikets allmänna kartverk å *extra stat* för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av..... kronor 16,000: —

3:o.

att för diverse behov vid rikets allmänna kartverk å *tilläggsstat* för år 1918 anvisa ett reservationsanslag av..... kronor 61,500: —

Det ordinarie anslaget till rikets allmänna kartverk upptages enligt beslut av 1912 års riksdag sålunda:

Bestämt anslag:

Till avlöningar .....

kronor 167,920.

Förslagsanslag:

» ålderstillägg .....

» 28,580.

Reservationsanslag:

» kartarbeten m. m. ....

» 144,300.

Summa kronor 340,800.

I detta sammanhang har riksdagen till behandling förehaft en inom riksdagen väckt motion, vari föreslagits, att riksdagen, vid fastställande av ny avlöningsstat och övergångsstat för den civila personalen vid rikets

allmänna kartverk, måtte besluta, att tjänstemännen vid erhållande av ålderstillägg till lönen må få tillgodoräkna sig hela den tid, de tjänstgjort i sin befattning, samt att besluta sådan höjning i anslaget, som därutav blir nödvändig.

Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning avser icke någon ökning av kartverkets personal med undantag av en vaktmästarbefattning, som nu föreslås nyinrättad, utan i huvudsak allenast en löne-reglering för de i verkets nuvarande stat upptagna civila befattningshavare, varjämte ifrågasättes viss ökning i det ordinarie reservationsanslaget till kartarbeten m. m. ävensom vissa extra anslag till diverse behov vid kartverket.

Vad först löne regleringsfrågan beträffar, så skola enligt det föreliggande förslaget de inom kartverket anställda observatorerna, vilka för närvarande åtnjuta en avlöning av 4,000 kronor, uppflyttas till tjänstemän i andra normalgraden med därmed förenade avlöningsförmåner av 5,800 kronor, varav 3,600 kronor i lön, 1,800 kronor i tjänstgöringspenningar och 400 kronor i ortstillägg jämte två ålderstillägg, vardera å 500 kronor efter respektive fem och tio år samt geodeter och kartografer jämställas med befattningshavare i första normalgraden med löneförmåner av 4,000 kronor, varav 2,200 kronor i lön, 1,500 kronor i tjänstgöringspenningar och 300 kronor i ortstillägg jämte tre ålderstillägg å vardera 500 kronor. Vidare skulle den till manlig gravör och ritare utgående avlöningen, nu 2,400 kronor, höjas till 3,000 kronor, därav 1,700 kronor i lön, 1,000 kronor i tjänstgöringspenningar och 300 kronor i ortstillägg med rätt till tre ålderstillägg å 400 kronor. Tillika föreslås, att den i ordinarie staten upptagna posten till arvoden åt extra personal m. m. ökas med 2,500 kronor för att därigenom möjliggöra en höjning av det till den vid kartverket anställde geodet aspiranten utgående arvodets maximibelopp från 2,000 till 3,000 kronor ävensom av högsta beloppet av de därstädes tjänstgörande två kartograf aspiranternas arvoden från 2,000 till 2,500 kronor, varjämte ifrågasättes en mindre jämkning i posten till ålderstillägg. Rörande övergångsstaten har i förslaget avlöningarna för de däri uppförda civila topografer avpassats efter de föreslagna avlöningarna för geodeter och kartografer, varjämte förslagsanslaget till ålderstillägg å denna stat föreslagits att ökas till att motsvara ett ålderstillägg till en var av de vid kartverket anställda tre topograferna eller från 980 kronor till 1,455 kronor.

De i statsrådsprotokollet framlagda förslag till stater för den civila personalen vid rikets allmänna kartverk att tillämpas från och med år 1919 äro av följande lydelse:

A. Avlöningsstat.

	Lön.	Tjänstgöringspennin- gar.	Orts- tillägg.	Summa.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
I. Bestämt anslag.					
1. Den geodetiska avdelningen.					
1 observator	3,600	1,800	400	5,800	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 d:o	3,600	1,800	400	5,800	
1 geodet	2,200	1,500	300	4,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
5 geodeter	11,000	7,500	1,500	20,000	
2. Den topografiska avdelningen.					
1 manlig ritare eller gravör	1,700	1,000	300	3,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 400 kronor, efter 10 år med ytterligare 400 kronor och efter 15 år med än ytterligare 400 kronor.
11 manliga ritare eller gravörer	18,700	11,000	3,300	33,000	
Till arvode åt manlig ritare eller gravör, som förordnas att biträda vid rit- och gravöraryrketens övervakande och ledning ävensom vid instruktion av yngre ritare och gravörer	—	—	—	300	
3. Avdelningen för ekonomiska arbeten och stomkartarbeten.					
1 arbetschef	4,400	2,000	—	6,400	} Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 kartograf	2,200	1,500	300	4,000	
17 kartografer	37,400	25,500	5,100	68,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
1 kvinnlig ritare	900	550	150	1,600	
7 kvinnliga ritare	6,300	3,850	1,050	11,200	} Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor.
Till ersättning åt de geodeter och kartografer, vilka förordnas att biträda med ledning och tillsyn av faltarbeten	—	—	—	1,500	

	Lön.	Tjänstgöringspennin- gar.	Orts- tillägg.	Summa.	
	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
2 do	1,400	700	300	2,400	
Till arvoden åt extra personal, gratifikationer åt ritar- och gra- vörelever samt vikariatsersätt- ningar	—	—	—	26,500	
Säger	—	—	—	194,700	
II. Förslagsanslag.					
Till ålderstillägg	—	—	—	28,000	
Summa	—	—	—	222,700	

Ann. 1. Den i staten upptagna avlöningen till arbetschefen vid avdelningen för ekonomiska arbeten och stomkartarbeten utgår endast under förutsättning, att han icke är militär i aktiv tjänst, i vilket fall han endast äger uppbära arvode å 1,000 kronor.

Ann. 2. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej utgå till honom ävensom å lönen avdragas 100 kronor årligen.

B. Övergångsstat.

	Kronor	
I. Bestämt anslag.		
1 topograf, arvode utgörande efter stadgat avdrag	3,915	} Av detta begynnelsearvode anses 1,500 kro- normotsvara tjänstgöringspenningar. Till arvodets återstående del kunna komma tre ålderstillägg efter respektive 5, 10 och 15 år; utgörande dessa ålderstillägg likaledes efter stadgade avdrag, det första 485 kronor samt det andra och det tredje vardera 480 kronor.
2 topografer d:o d:o	7,830	
Säger	11,745	
II. Förslagsanslag.		
Till ålderstillägg	1,455	
Summa	13,200	

Slutsumman av de bägge staternas bestämda anslag utgör 206,445 kronor. Då det nuvarande bestämda anslaget uppgår till 167,920 kronor, utgör ökningen 38,525 kronor.

De i staterna upptagna förslagsanslagen till ålderstillägg utgöra tillhoppa 29,455 kronor. Då motsvarande summa nu är 28,580 kronor, innefattar förslaget en höjning av anslaget med 875 kronor.

I likhet med departementschefen och löneredgeringskommittén håller riksdagen före, att en löneredgering för de i det föregående omförmälda befattningshavare vid rikets allmänna kartverk torde vara synnerligen befogad. Jämväl finner riksdagen det i sådant avseende nu framlagda förslaget förtjänt av beaktande. De i statförslagen upptagna anslagsposter ge icke heller anledning till någon erinran från riksdagens sida. Säsom föreslagits anser riksdagen, att observatorerna i samband med deras uppflyttande i andra normalgraden böra berättigas åtnjuta rese- och traktamentsersättning enligt tredje klassen i gällande resereglemente i stället för säsom nu enligt fjärde klassen.

I fråga om de villkor och bestämmelser, som böra gälla för åtnjutande av de i förestående avlöningsstat upptagna avlöningsförmåner, föreslår Kungl. Maj:t bland annat, att geodet och kartograf samt manlig ritare eller gravör, som mer än fem år före den 1 januari 1919 tjänstgjort i sin befattning, må för erhållande av ålderstillägg till lönen tillgodoräknas tjänstetid, som infallit före nämnda tidpunkt, i vad denna tjänstetid må överstiga fem år.

I den i ämnet väckta motionen har i sistnämnda avseende framhållits, att ett bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke skulle komma att medföra de fördelar för vederbörande befattningshavare, som i allmänhet avses med en löneredgering, och föreslås därför i motionen, att nu ifrågavarande tjänstemän måtte för erhållande av ålderstillägg få tillgodoräkna sig hela den tid, de före den nya statens ikraftträdande tjänstgjort i sina befattningar.

Riksdagen delar den i motionen uttalade uppfattning, att vissa billighetsskäl tala för, att geodeter och kartografer samt manliga ritare och gravörer medgivnas sådan rätt beträffande ålderstilläggs erhållande, som i motionen avses. Det bör nämligen icke förbises, att med tillämpning av det av Kungl. Maj:t i nu förevarande avseende föreslagna bestämmelser befattningshavare i vissa fall skulle vid övergång till den nya staten, i betraktande av de med den höjda lönen följande ökade pensionsavgifter o. d., knappast kunna anses komma i åtnjutande av någon löneförbättring i egentlig mening. Visserligen skulle den föreslagna redgeringen i pensionsavseende medföra vissa fördelar, men torde dessa

enligt riksdagens uppfattning i allt fall icke motivera, att en sådan tidsbegränsning för erhållande av ålderstillägg göres, vilken innefattas i Kungl. Maj:ts förevarande framställning. Några allvarligare betänkligheter av principiell innebörd synas så mycket mindre böra möta mot det i motionen framställda förslaget, som beslut i dylik riktning icke torde sakna sin motsvarighet vid vissa tidigare genomförda löne-regleringar. Riksdagen anser sålunda, att ovannämnda villkor för åtnjutande av de i den nya staten upptagna avlöningar bör ändras därhän, att geodet och kartograf samt manlig ritare och gravör må för erhållande av ålderstillägg till lönen tillgodoräknas hela den tid, han före den 1 januari 1919 innehaft sin befattning. Någon höjning av det i avlöningsstaten upptagna anslaget till ålderstillägg torde i betraktande av att detta anslag är av förslagsanslags natur, icke påkallas härav.

Med iakttagande härav skulle för åtnjutande av de i förestående avlöningsstat upptagna avlöningsförmåner gälla nuvarande villkor och bestämmelser med följande ändringar och tillägg, nämligen:

att i fråga om befattnings bestridande vid sjukdomsförfall m. m. skall, i stället för därom nu intagen bestämmelse, gälla, att vid sjukdomsförfall eller när det erfordras till följd av tjänsteresor eller för beredande av semester, befattningshavare av lägre grad skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning vid rikets allmänna kartverk, bestrida densamma, dock ej längre än sammanlagt tre månader under ett och samma kalenderår, samt att han därvid skall äga att, i stället för egna tjänstgöringspenningar åtnjuta vid sjukdomsförfall de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar, men eljest däremot svarande belopp;

att bestämmelserna ej mindre om en fjärde förhöjning av avlöningen genom ålderstillägg än även i fråga om ålderstilläggsberäkning vid befordran från geodet till observator skola utgå;

att i övrigt beträffande avlöningsförhöjning skall, utöver vad nu finnes stadgat, gälla, att geodet, kartograf eller manlig ritare och gravör må för erhållande av ålderstillägg till lönen tillgodoräknas den tid han före den 1 januari 1919 innehaft sin befattning; samt att den, som utnämnes att från och med den 1 januari 1919 vara innehavare av den nya ordinarie vaktmästarebefattningen å staten, må för ålderstillägg i samma befattning tillgodoräknas tid, varunder han omedelbart dessförinnan innehaft stadigvarande anställning vid kartverket såsom extra vaktmästare med full tjänstgöringsskyldighet; samt

att beträffande avlöningsförhöjning dessutom skall, i stället för därom nu intagen bestämmelse, gälla, att likväl löntagare, som, då han

intjänat stadgad tid för erhållande av löneförhöjning, redan uppnått den levnadsålder, vid vilken han enligt bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension är skyldig att avgå från tjänsten, icke må tillträda samma förhöjning.

Vidare torde böra fortfarande föreskrivas, att för civil topograf skola i tillämpliga delar gälla samma villkor, som äro stadgade för kartograf.

Vad härefter den föreslagna ökningen i ovanberörda reservationsanslag beträffar, torde först böra bemärkas, att enligt det föreliggande förslaget de särskilda bestämmelser, som nu gälla angående viss lägre traktamentsersättning under fältarbeten än enligt resereglementet till den militära personalen vid kartverkets topografiska avdelning skall upphöra att gälla och att traktamente enligt resereglementet under berörda arbete skall utgå till denna personal lika väl som till den civila personalen samt att den militära personalens ersättning under byråarbeten skall för all dylik personal med undantag av generalstabsofficerare på stat beräknas i enlighet med det av Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition under punkt 42 av fjärde huvudtiteln framlagda förslag, avseende förhöjning av dagtraktamenten enligt avlöningsreglementet för armén tariff. bil. A. Ökningen i reservationsanslaget fördelar sig på följande sätt:

Reservationsanslaget.

Geodetiska avdelningen.

Ökade kostnader för arbetet å denna avdelning...	10,000: —	
Ökade rese- och traktamentskostnader.....	8,000: —	18,000: —

Topografiska avdelningen.

Ökade rese- och hantlangningskostnader, traktamenten	11,000: —	
Ökade traktamentskostnader för den militära personalen	4,500: —	
Ökad ersättning till den militära personalen under byråarbeten.....	8,000: —	23,500: —

Ekonomiska och stomkarteaavdelningen.

Ökade hantlangningskostnader, höjda skjutstaxor, ökade kostnader för utgivning och byrå- arbeten	4,000: —	
Ökade rese- och traktamentskostnader	12,000: —	16,000: —
	Summa kronor	57,500: —

De å extra stat begärda anslagen kunna sammanställas på följande sätt:

<i>1918 års tilläggsstat.</i>	<i>1919 års stat.</i>
<i>Geodetiska avdelningen:</i>	<i>Geodetiska avdelningen:</i>
Rese- och traktamentskostnader ..... 11,000: —	Rese- och traktamentsersättningar ..... 3,000: —
<i>Topografiska avdelningen:</i>	Hantlangningskostnader, höjda skjutstaxor, kostnader för utgivning och byråarbeten ..... 5,000: — 8,000: —
Rese- och hantlangningskostnader samt traktamenten 15,000: —	<i>Topografiska avdelningen:</i>
Traktamentskostnader för den militära personalen... 4,500: —	Biträde för tillsyn och vård av förråden av kartor, plåtar, instrument och materialier m. m. .... 2,000: —
Ersättning till den militära personalen under byråarbeten ..... 8,000: —	Rese- och hantlangningskostnader ..... 4,000: —
Ökade bränslekostnader ..... 2,000: — 29,500: —	Ökade bränslekostnader ..... 2,000: — 8,000: —
<i>Ekonomiska och stomkarteaavdelningen:</i>	
Hantlangningskostnader, höjda skjutstaxor, kostnader för utgivning och byråarbeten, rese- och traktamentskostnader	Summa kronor 16,000: —
21,000: —	
Summa kronor 61,500: —	

Riksdagen har av den i ärendet förebragta utredningen övertygats om behovet av såväl den begärda höjningen i det ordinarie reservationsanslaget som ock av de för åren 1918 och 1919 ifrågasatta extra anslagen, liksom riksdagen icke heller funnit något att erinra mot vad i samband härmed i övrigt föreslagits.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning och den i ämnet väckta motionen

dels godkänt ovan intagna förslag till avlöningsstat och övergångsstat för den civila personalen vid rikets allmänna kartverk att gälla från och med år 1919;

dels förklarar, att för åtnjutande av de i samma stater upptagna avlöningsförmåner skola gälla de för dylika förmåner å den nuvarande

staten stadgade villkor och bestämmelser med de härovan intagna ändringar och tillägg;

dels förklarar, att den, som med eller efter ingången av år 1919 tillträder ordinarie befattning å kartverkets avlöningsstat, skall vara pliktig att underkasta sig de för avlöningsförmånernas åtnjutande stadgade villkor och bestämmelser samt att den innehavare av ordinarie befattning vid kartverket, vilken icke före den 1 december 1918 anmäler, att han vill övergå till ny stat och underkasta sig de för avlöningsförmåner enligt densamma stadgade villkor och bestämmelser, och vilken ej heller kan lagligen därtill förbindas, skall varda bibehållen vid de enligt dittills gällande stat honom tillkommande avlöningsförmåner ävensom, i den mån ej annat föranledes av bestämmelserna i lagen angående civila tjänstinnehavares rätt till pension, vid den rätt till pension, som dittills tillkommit honom;

dels ock höjt de under anslagtiteln »rikets allmänna kartverk» å ordinarie stat under nionde huvudtiteln uppförda särskilda anslag, nämligen:

bestämda anslaget från 167,920 kronor med 38,525 kronor till 206,445 kronor; förslagsanslaget från 28,580 kronor med 875 kronor till 29,455 kronor samt reservationsanslaget från 144,300 kronor med 57,500 kronor till 201,800 kronor.

På grund av förestående beslut kommer anslagstitelns slutsumma att höjas från 340,800 kronor med 96,900 kronor till 437,700 kronor.

2:o.

Under återopande av vad riksdagen anfört under nästföregående punkt får riksdagen anmäla, att riksdagen för diverse behov vid rikets allmänna kartverk å extra stat för år 1919 anvisat ett reservationsanslag av 16,000 kronor.

3:o.

Under återopande av vad riksdagen anfört under punkten 1:o härovan får riksdagen anmäla, att riksdagen för diverse behov vid rikets allmänna kartverk å tilläggsstat för år 1918 anvisat ett reservationsanslag av 61,500 kronor.

Stockholm den 12 juni 1918.

Med undersätlig vördnad.